

че ако да кажехъ, че събраното е малко, селенитѣ щѣха да донесатъ въ десетъ пѣти повече.

— Всичко е ваше. Вий ни избавихте отъ турцитѣ, казваха селенитѣ.

Горкитѣ! Тѣ и не подозираха, какво имаше още да имъ патятъ главитѣ; впрочемъ, между тѣхъ имаше и скептици.

Азъ забѣлѣвахъ между множеството единъ старецъ, който, като бѣше си донесалъ лептата, стоеше отъ страна равнодушень и умисленъ. Азъ се доближихъ до него и го попитахъ:

— Радвашъ ли се, дѣдо, че се освободихме отъ турцитѣ?

— Е, е, синко, че какъ да не се радвамъ. Радвамъ се зеръ, но мисля, до кога ли ще трае нашата свобода.

И тукъ дѣдото се впусна въ разсѣждане. Той каза, че е доживѣлъ да види четвърта война между Руссия и Турция, че преди 48 години пакъ биле дохождали русскитѣ войски, когато сжщо имъ биле казвали, че сж освободени, но русситѣ пакъ си отишли, като оставили българитѣ въ ржцѣтѣ на бѣснитѣ турци.

— Зеръ, синко, азъ съмъ на 84 год. и други пѣтъ съмъ виждалъ дѣдо Ивановитѣ войници! На ли е тѣй, дѣдо Никола? се обърна стареца съ въпросъ къмъ другъ единъ съвѣтъ побѣлѣлъ старецъ. Ето го, той е на петъ години по-старъ отъ мене, прибави първия, — и той е виждалъ русскитѣ „юйски“.

Азъ съзнавахъ, че старецътъ е правъ, но дългъ ми бѣше да успокоя него и окръжавшитѣ го. Между другото, азъ имъ разказахъ за царската рѣчь, казана въ Зимничъ прѣдъ опълчението. А за по-голтѣма тежестъ, казахъ, че царската рѣчь бѣше прѣведена отъ мене на опълченцитѣ.

— Мигаръ ти си говорилъ съ Царя?! ме запитаха нѣколко селени зачудено. А когато ги увѣрихъ въ истинността на моитѣ думи, изъ тѣлпата се зачу:

— Царя казаль! Съ Царя говорилъ! Ето и войницитѣ потвърдяватъ.

Тъкмо въ 12¹/₂ часа транспорта съ продуктитѣ тръгна за Хаинъ-Боазъ. Когато се качихъ на коня, още веднѣжъ казахъ на селенитѣ да се не безпокоятъ, защото казаното отъ Царя ще се изпълни.

Дай Боже, дай Боже! се зачуха гласове подирѣ ми.

— Иматъ право, мисленно си говоряхъ азъ, иматъ право да се страхуватъ. Паренъ каша духа, казва една поговорка, а тѣ — българитѣ сж патили.